

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV
SLOVENIJE

Turjaška ulica 1, 1000 Ljubljana
tel.: 01 2001-176, faks: 01 4257-293, e-pošta: info@zbds-zveza.si

Kongres ZBDS 2019
Knjižnice – obvladovalke podatkov?
(25.–27. september 2019, IZUM, Maribor)

**ZAJEM, OHRANJANJE IN DOSTOP DO SPLETNIH PUBLIKACIJ MED
NAČELOM CELOVITOSTI IN STVARNIMI MOŽNOSTMI**

**HARVESTING, PRESERVATION, AND ACCESS TO WEB PUBLICATIONS
BETWEEN THE INTEGRITY PRINCIPLE AND REAL POSSIBILITIES**

mag. Zoran Krstulović in Janko Klasinc

(Narodna in univerzitetna knjižnica)

Namen: V prispevku obravnavamo konceptualno zasnovo, zakonodajni okvir in možnosti izvajanja zajema, trajnega ohranjanja in omogočanja dostopa do spletnih publikacij pri nas. V dobrih desetih letih od sprejema zadnjega *Zakona o obveznem izvodu publikacij*, ko so spletne publikacije postale predmet obveznega izvoda, je praksa potrdila, da vseh vsebin, ki se pojavijo na spletu, ni možno zajeti. Nekaj omejitev zbiranja spletnih publikacij je že predvidenih v zakonodaji, v praksi pa srečamo še druge ovire, ki onemogočajo uveljavljanje načela celovitosti.

Metodologija/pristop: Analizirali smo določbe *Zakona o obveznem izvodu publikacij* in *Pravilnika o vrstah in izboru elektronskih publikacij za obvezni izvod* ter zakonodajni okvir primerjali s prakso zajema spletnih publikacij v NUK. Prav tako smo primerjali metode in načela zajema pri nas z načini zajema v drugih evropskih nacionalnih knjižnicah.

Rezultati: Praksa zbiranja spletnih publikacij sledi zakonodajnemu okvirju. Vendar se izkaže, da je celovitost zajema možna le, kadar imamo opravka z manjšim številom spletišč, pri katerih lahko izvajamo podrobnejšo kontrolo kakovosti in jih lahko tudi pogosteje zajemamo. Pri obsežnih zajemih, kot so zajemi nacionalne spletne domene, ki jih je zaradi množice podatkov treba izvesti v krajšem časovnem okvirju, so možnosti za doseganje celovitosti bistveno zmanjšane.

Omejitve raziskave: Raziskava je omejena na področje Slovenije.

Izvirnost/uporabnost raziskave: Ugotovitve raziskave bodo vplivale na zasnovo zakonodajnega okvirja zbiranja spletnih publikacij v prihodnje ter na zavedanje o možnostih implementacije teh konceptov v prakso zajemanja, ohranjanja in dostopnosti spletnih publikacij pri nas.

Ključne besede: spletne publikacije, obvezni izvod